

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration
Holbergsgade 6
1057 København K
Att.: Susanne S. Clausen

Den 4. november 2005

Kommentarer til forslag til lov om ændring af integrationsloven og udlændingeloven (Integrationskontrakter, erklæring om integration mv.)

LO har modtaget ovennævnte lovforslag i høring den 19. oktober 2005 og har følgende kommentarer:

LO er enige i, at vejen til en vellykket integration bedst nås via en styrket uddannelses- og arbejdsmarkedsrettet indsats. Derfor er intentionen, om at alle unge skal have en kompetencegivende uddannelse, også god.

Generelt savner forslaget fokus på opkvalificering, støtte og rådgivning til den enkelte. De økonomiske sanktioner i forslaget kan få store konsekvenser for de berørte familier ikke kun i økonomisk henseende men også i social og integrationsmæssig forstand. Derfor er det centralt at holde sig nedenstående for øje i udmøntningen af integrationsaftalen ”En ny chance til alle”.

- At ingen borgere stilles overfor krav, som den enkelte ikke har ressourcer og muligheder for at honorere.
- At et samspil mellem de forskellige økonomiske sanktionsmuligheder ikke bringer kontanthjælpsmodtagere og deres familier ud i en fattigdomssituation, der forringer deres muligheder for integration på arbejdsmarkedet.
- At retssikkerheden for den enkelte borger styrkes gennem information og vejledning samt en velfungerende klageadgang.
- At der tilvejebringes det nødvendige antal uddannelsespladser, så alle unge kan få en kompetencegivende uddannelse.
- At kommunerne opfylder deres forpligtigelser overfor kontanthjælpsmodtagerne bl.a. i form af kontaktførelse – herunder vejledning, opkvalificering og jobtræning.

Med henblik på at tilgodese disse hensyn kommenteres de enkelte dele af forslag til lov om ændring af integrationsloven nedenfor:

Forslag om uddannelsespligt for unge mellem 18 og 25 år

Kommunen skal pålægge ledige mellem 18 og 25 år under integrationsloven at foreslå en eller flere relevante uddannelser, som udlændingen skal søge om optagelse på (§ 16a).

Det er positivt, at der lægges op til, at der ved uddannelsesvalg tages udgangspunkt i udlændingens egne ønsker til uddannelse, og at reglerne alene gælder unge uden andre problemer end ledighed. Det bør tilføjes, at kommunen som udgangspunkt har pligt til at følge den unges ønske om uddannelse. Såfremt kommunen af en eller anden årsag afslår et ønske, bør den unge have ret til at fremkomme med nye forslag og prioriteringer til et uddannelsesvalg.

Mange indenfor målgruppen har begrænset viden om det danske uddannelsessystem og procedurer i forbindelse med optagelse på uddannelserne. Kommunen skal have en særlig forpligtelse i forhold til individuel vejledning og information af de unge om uddannelsessystemet, ligesom kommunen bør forpligtes til at hjælpe den unge med ansøgninger efter behov mv. De unges forældre bør medtænkes i rådgivningsindsatsen, da forældrene ofte har stor indflydelse på den unges valg af uddannelse. Det forudsættes, at kommunerne styrker samarbejdet med de relevante uddannelsesinstitutioner, som følge af indsatsen.

LO finder, at der er behov for en fastholdelsesindsats i forhold til de unge, der påbegynder et pålagt uddannelsesforløb, hvorfor kommunen skal forpligtes til at følge den unge systematisk i uddannelsesforløbet.

Kommunen skal bestemme, at introduktionsydelsen ophører, hvis udlændingen eller dennes ægtefælle uden rimelig grund ikke efterkommer meddelte pålæg om at søge en uddannelse eller heraf afledte forpligtelser (§ 31, stk. 5).

Det skal tilføjes, at kommunen har en forpligtelse til at sikre sig, at udlændingen forstår de stillede krav og indholdet af sanktionerne. Ligeledes skal der være en grænse for, hvor længe introduktionsydelsen kan ophøre pga. manglende udførelse af pålæg/afledte forpligtelser deraf.

Hvis en udlænding eller dennes ægtefælle er ophørt med en uddannelse, som pågældende var forpligtet til at påbegynde, og har udlændingen mulighed for at genoptage uddannelsen, er udlændingen ikke berettiget til at modtage introduktionsydelse (§ 25, stk. 10).

Det skal tilføjes, at kommunen har en forpligtelse til at sikre sig, at udlændingen forstår indholdet af sanktionen ved ophørelse af uddannelse. Såfremt en udlænding rammes af en økonomisk sanktion, skal der indføres en grænse for sanktionens varighed. Dertil skal det sikres, at udlændingen kender konsekvenserne af at have gæld til det offentlige i forhold til muligheden for at få tidsbegrænset opholdstilladelse.

Når en udlænding ansøger om introduktionsydelse, efter personen uden rimelig grund er ophørt en uddannelse, som den pågældende har været forpligtet til at påbegynde, har kommunen tre valgmuligheder 1) formidle et arbejde 2) pålægge udlændingen at søge job, 3) foretage opfølgning på udlændingens integrationskontrakt (§ 25 e).

Det skal være et krav til og ikke en valgmulighed for kommunen at følge op på integrationskontrakten. Samtidig skal kommunen forpligtes til sammen med udlændingen at afsøge muligheden for at genoptage den afbrudte uddannelse eller søge en ny uddannelse, således at en ung ikke fastlåses i et ufaglært job uden muligheder for at få en kompetencegivende uddannelse. LO foreslår, at der indføres en frist for kommunen på to uger fra den modtager ansøgning om introduktionsydelse til den følger op på integrationskontrakten.

Forslag om en 7-årig integrationskontrakt med erklæring

Det foreslås, at der indføres en 7-årig integrationskontrakt (eller varighed indtil opnået tidsubegrænset opholdstilladelse) med beskrivelse af udlændingens beskæftigelses- eller uddannelsesmål og fastlæggelse af aktiviteter, der skal sikre, at målene kan opfyldes. Det skal endvidere fremgå af kontrakten, hvilke sanktioner der efter lovgivningen gælder over for udlændinge, hvis udlændingen uden rimelig grund afviser at tage imod arbejde mv. Udlændingen skal samtidig underskrive en erklæring om integration og aktivt medborgerskab i det danske samfund (§ 19, stk. 1-5).

Det er positivt, at perioden for den gensidige forpligtelse mellem udlænding og kommunen, forlænges fra i dag 3 år til 7 år. Hvad angår indholdet af kontrakten bør det fremgå tydeligt, hvilke rettigheder og pligter udlændingen har. Ligeledes skal det fremgå, hvordan mistede rettigheder generhverves. I kontrakten indføres iflg. forslaget, hvilke lovgivningsmæssige konsekvenser det har for den enkelte ved uden rimelig grund ikke at tage imod et arbejde eller at udeblive fra eller afvise en eller flere af de i introduktionsprogrammet aftalte eller fastsatte aktiviteter. Der bør lægges vægt på, at kommunen har pligt til at varsle en udlænding i god tid inden en eller flere sanktioner træder i kraft. I tilfælde af udeblivelse el. lign. bør kommunen have pligt til at indkalde til en individuel samtale med henblik på afklaring af udlændingens situation. Det bør fremgå klart, at det er kommunens pligt at sikre, at udlændingen har forstået indhold og konsekvenser af integrationskontrakten, herunder eksisterende klagemuligheder samt kommunens pligt til at bistå udlændingen i forberedelse og gennemførelse af en klagesag.

Med hensyn til erklæringen vurderer LO, at den alene har signalmæssig værdi i forhold til det danske samfund og i den offentlige debat i øvrigt. Erklæringen vil som den foreligger i forslaget i bedste fald ingen betydning have for integrationsindsatsen. I værste fald vil den være skadelig på grund af den meget negative retorik og mistænkeliggørelse af alle udlændinge i Danmark. LO foreslår, at erklæringen formuleres som en positivt formuleret skrivelse om demokratiske værdier i Danmark. Skrivelsen udleveres til udlændingen, som underskriver for modtagelsen.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen ved udløbet af en udlændings introduktionsperiode udarbejder en status for udlændingens deltagelse i introduktionsprogrammet. Status ligger til grund for Udlændingestyrelsens meddelelse om tidsubegrænset opholdstilladelse (§ 18a).

Da den foreslåede status vil få afgørende betydning for den enkeltes situation, bør der lægges vægt på kommunernes forpligtelser i forhold til udformning og inddragelse af udlændingen i udarbejdelsen af status. Status bør udformes ud fra gennemskuelige og

klare retningslinier, således, at der sikres en ensartet sagsbehandling af den enkelte udlænding. I kommentarer til bestemmelsen anføres, at introduktionsprogrammet anses for opfyldt, hvis udlændingen har deltaget i mindst 85 pct. af tilbudte forløb. Det fremgår ikke af bemærkningerne, om det er i forhold til antallet af forløb og/eller i forhold til hvor lang tid udlændingen har deltaget samlet i tilbudte forløb. Dette bør tydeliggøres. Det bør samtidig indføres, at kommunerne har en forpligtelse til ved en individuel samtale med udlændingen, at gennemgå indholdet af status.

Forslag om styrket sygeopfølgning

Kommunen har pligt til at vurdere, om der for en sygemeldt udlænding, der modtager eller har søgt om integrationsydelse, er behov for at udarbejde en plan for sygdomsafklaring, behandling, optræning mv. med henblik på at sikre, at udlændingen får den nødvendige hjælp til at opnå eller generhverve tilknytning til arbejdsmarkedet (§ 25d).

LO finder det positivt, at der er kommet fokus på fastholdelse af sygemeldte ledige udlændinge. Det er positivt, at kommunen har pligt til at foretage en vurdering for behov for afklaring og behandling samt at sikre, at udlændingen får den nødvendige hjælp til at opnå/generhverve tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Det er dog ikke beskrevet, hvilket grundlag kommunerne skal have, for at foretage vurderingen af behovet for en plan for sygdomsafklaring. Der savnes ligeledes en fastsættelse af, hvad en plan (for sygdomsafklaring og behandling) skal indeholde, og hvordan planen udføres.

Det er vigtigt, at kommunen har tilstrækkelig viden om den enkelte borger for at kunne vurdere behov for en plan, udarbejde planen og gennemføre sygdomsopfølgningen. LO anbefaler, at reglerne for visitation og opfølgning i sygedagpengesager (Lov nr. 396 af 1. juni 2005) overføres til integrationsloven. Hermed sikres en ensartet sagsbehandling af kommunens opgaver i forhold til sygemeldte.

Kommunen har pligt til at vurdere, om en udlænding, der har ansøgt om eller får introduktionsydelse, fortsat opfylder betingelserne for at modtage hjælpen ved at udnytte sine arbejdsmuligheder, hvis udlændingen undlader at give meddelelse til kommunen om sygdom i tilfælde, hvor udlændingen er indkaldt til en sygdomsopfølgningssamtale eller andre aktiviteter som led i sygeopfølgningen, eller hvis udlændingen udebliver fra en sygeopfølgningssamtale eller andre aktiviteter som led i sygdomsopfølgningen (§ 25a stk. 1, nr. 5 og 6).

Der står i bemærkningerne til lovforslaget, at sygemeldte, der udebliver eller undlader at melde om sygdom i forbindelse med aktiviteter som led i sygeopfølgningen, ifølge rådighedsvurderingen kan anses som, at de ikke står til rådighed i visse tilfælde, og derved ikke opfylder betingelserne for at modtage introduktionsydelse.

LO finder, at denne sanktionsbestemmelse er for unuanceret, og at det derfor bør præciseres, i hvilke tilfælde udlændingen kan få frataget sin ydelse.

Det skal igen her tilføjes, at kommunen har en forpligtelse til at sikre sig, at udlændingen forstår de stillede krav og indholdet af sanktionerne. Ligeledes bør der være en grænse for, hvor længe introduktionsydelsen kan ophøre pga. sanktionen.

Der kan ikke ydes refusion af kommunens udgifter til ydelser for sygemeldte udlændinge, hvor kommunen ikke har foretaget en vurdering af behovet for udarbejdelse af en plan for sygdomsafklaring, behandling, optræning mv., udarbejdet en sådan plan eller foretaget opfølgning på en sådan plan (§ 45a).

LO støtter, at der indføres økonomiske incitamenter for kommunerne til at gennemføre vurderinger mv.

Afslutningsvis foreslår vi, at der i forslaget tilføjes en revisionsbestemmelse, således at Regeringen om 2 år forpligtes til at revidere forslagets effekt på integrationsindsatsen, herunder hvor mange borgere, der har været ramt af sanktioner, antallet af unge, der er påbegyndt kompetencegivende uddannelse under forslaget, frafald mv. Derudover bør kommunerne have en løbende underretningsforpligtelse i forhold til de lokale beskæftigelsesråd.

P.D.V.